

Ερωτηματολόγιο Συνηγόρου του Πολίτη – Συνηγόρου του Παιδιού για τον θεσμό της σχολικής διαμεσολάβησης

Ο Συνήγορος του Πολίτη, στο πλαίσιο της αποστολής του ως Συνήγορος του Παιδιού, συγκεντρώνει στοιχεία σχετικά με σχολεία που έχουν υλοποιήσει μορφές σχολικής διαμεσολάβησης με τη συμμετοχή των μαθητών.

Παρακαλούμε συμπληρώστε το παρακάτω ερωτηματολόγιο, που αποσκοπεί στη δημιουργία μιας βάσης δεδομένων στην οποία θα μπορούν να ανατρέξουν εκπαιδευτικοί και μαθητές από διάφορα σχολεία για τη διάδοση της διαμεσολαβητικής πρακτικής, στο πλαίσιο της πρόληψης, αναγνώρισης και αντιμετώπισης της βίας και του εκφοβισμού μεταξύ μαθητών.

Δημοσιοποιήσιμα στοιχεία

Σχολείο (επωνυμία): ΕΠΑΛ ΣΥΚΕΩΝ

Περιφέρεια εκπαίδευσης: ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Ταχυδρομική διεύθυνση: Ηρώων Πολυτεχνείου και Γ. Ρίτσου 2. Συκιές

Ηλεκτρονική διεύθυνση: mail@1epal-sykeon.thess.sch.gr

Ιστοχώρος σχολείου: <http://1epal-sykeon.thess.sch.gr>

Τηλέφωνο/α επικοινωνίας και φαξ: 2310 624751

Πρόσωπο επικοινωνίας ΣΤΑΘΟΠΟΥΛΟΥ ΡΟΖΑΛΙΑ

ΕΡΩΤΗΜΑΤΟΛΟΓΙΟ

Παρακαλούμε αναφέρετε πότε ξεκινήσατε την υλοποίηση ενεργειών σχολικής διαμεσολάβησης στο σχολείο σας, σε ποιο πλαίσιο, και δώστε μας μια πολύ συνοπτική περιγραφή του περιεχομένου αυτών των ενεργειών:

Η σχολική διαμεσολάβηση άρχισε την σχολική χρονιά 2010-11 στα πλαίσια ενός ευρύτερου προγράμματος για την σχολική βία που σχεδιάστηκε και υλοποιήθηκε στο σχολείο μας. Το πρόγραμμα αυτό περιείχε:

- 1) Ενημέρωση του συλλόγου καθηγητών για θέματα ενδοσχολικής βίας και σχολικού εκφοβισμού
- 2) επιμορφωτικές συναντήσεις για το θέμα της βίας σε ομάδα καθηγητών του σχολείου,
- 3) παρέμβαση των καθηγητών στις τάξεις με θέμα την βία και τον σχολικό εκφοβισμό,
- 4) ενημέρωση των μαθητών για το θεσμό των σχολικών διαμεσολαβητών ,
- 5) εκπαίδευση σχολικών διαμεσολαβητών ,
- 6) σχολικές διαμεσολαβήσεις.

Έλαβε σχετική απόφαση ο Σύλλογος Διδασκόντων σας; ΝΑΙ ΟΧΙ (βάλτε X)

Αν ναι, παρακαλούμε περιγράψτε συνοπτικά το περιεχόμενο της απόφασης και ενδεχομένως άλλες σχετικές αποφάσεις και ενέργειες του σχολείου σας:

Ο σύλλογος ενημερώθηκε και συζήτησε για το θέμα της ενδοσχολικής βίας και του σχολικού εκφοβισμού και αποφάσισε την υλοποίηση δράσεων μέσα στις οποίες ήταν και η σχολική διαμεσολάβηση

Ενημερώθηκαν ο Σύλλογος Γονέων και Κηδεμόνων και, συνολικά, οι γονείς των μαθητών σας για την πρόθεση έναρξης ενεργειών διαμεσολάβησης στο σχολείο σας;

ΝΑΙ ΟΧΙ

Αν ναι, με ποιο τρόπο έγινε η ενημέρωση:

Προφορικά στο συμβούλιο του συλλόγου γονέων και κηδεμόνων και με επιστολές τις οποίες καλούνταν οι γονείς των υποψήφιων σχολικών διαμεσολαβητών να υπογράψουν .

Υπήρξε κάποια πρόβλεψη στον σχολικό κανονισμό; ΝΑΙ ΟΧΙ

Σε πόσους εκπαιδευτικούς και με ποιο τρόπο ανατέθηκε ο συντονισμός και η εποπτεία των ενεργειών της σχολικής διαμεσολάβησης;

Σε έναν με πρωτοβουλία της ίδιας της εκπαιδευτικού.

Υπήρξε προηγούμενη συναφής επιμόρφωση τους; (αναφέρετε συγκεκριμένα)

Δεν υπήρξε επιμόρφωση στο θέμα της διαμεσολάβησης . Προηγήθηκε ωστόσο επιμόρφωση σε θέματα σχολικής βίας . Επίσης στα πλαίσια μεταπτυχιακών σπουδών, που αφορούσαν την ψυχοπαιδαγωγική παιδιών με ειδικές ανάγκες, η εκπαιδευτικός είχε ασχοληθεί με θέματα ειρηνικής επίλυσης συγκρούσεων μεταξύ συνομηλίκων.

Ποια η διαδικασία πρόσκλησης για συμμετοχή μαθητών σε ομάδα διαμεσολάβησης; Αν έχετε εφαρμόσει περισσότερες από μία πρακτικές, παρακαλούμε αναφέρετε όλες;

Την σχολική χρονιά 2010-11 οι μαθητές επιλέχτηκαν από τους συμμαθητές τους κατόπιν ψηφοφορίας και αφού είχε προηγηθεί συζήτηση για το τι είναι η σχολική διαμεσολάβηση.

Την σχολική χρονιά 2011-12 όλοι οι μαθητές της πρώτης τάξης που συμμετείχαν στην ερευνητική εργασία με θέμα τον σχολικό εκφοβισμό και επιθυμούσαν να μετέχουν, μπορούσαν να συμμετέχουν στην διαδικασία εκπαίδευσης των σχολικών διαμεσολαβητών

Πόσοι μαθητές/τριες επιλέγονται; Με ποια κριτήρια; Υπάρχει χρονική διάρκεια συμμετοχής τους στην ομάδα διαμεσολάβησης;

Την σχ. Χρονιά 2010 -11 επιλέχτηκαν 16 μαθητές/τριες, 2 από κάθε τμήμα της πρώτης και της δευτέρας τάξης του σχολείου. Αφού ολοκλήρωναν την εκπαίδευση και εφόσον επιθυμούσαν μπορούσαν να είναι μέλη της ομάδας των διαμεσολαβητών, μέχρι την αποφοίτηση τους. Η επιλογή από τους συμμαθητές τους ήταν το κύριο κριτήριο. Εφόσον μια από τις δυο τάξεις επέλεγε άτομα μόνο του ενός φύλου, υπήρχε πρόβλεψη για συμμετοχή επιπλέον ατόμων του άλλου φύλου.

Την σχολ. Χρονιά 2011-12 παρακολούθησαν το πρόγραμμα εκπαίδευσης 7 μαθητές της πρώτης τάξης, οι οποίοι και εντάχτηκαν στην ομάδα των 13 διαμεσολαβητών που υπήρχε ήδη.

Τι υλικά-εργαλεία χρησιμοποιείτε για την αρχική επιλογή και εκπαίδευση των μαθητών; Τι περιεχόμενο και χρονική διάρκεια έχει η προετοιμασία και εκπαίδευσή τους;

Και τις δύο χρονιές πραγματοποιήθηκαν 10 δίωρες συναντήσεις με τα εξής θέματα στόχους:

Γνωριμία - συμβόλαιο

Μαθαίνω να ακούω – ενεργή ακρόαση

Αναγνώριση συναισθημάτων

Διαχείριση θύμου

Το φαινόμενο της βίας – ανάλυση περιπτώσεων

Αναζήτηση ειρηνικών λύσεων σε συγκρούσεις

Τεχνικές διαμεσολάβησης

Ρόλος των διαμεσολαβητών

Χρησιμοποιήθηκαν υλικά-εργαλεία από τις εξής πηγές:

- 1) Department of Education and Health Mater Dei Counselling Center Dublin, Ireland, **Στηρίζομαι στα πόδια μου**. Εκπαιδευτικό Υλικό, Κέντρο Εκπαίδευσης για την Πρόληψη της Χρήσης Ναρκωτικών και την Προαγωγή της Υγείας (Ε.Π.Ι.Ψ.Υ - Ο.ΚΑ.ΝΑ.), μτφρ. Ιωσηφίδης Θ., Αθήνα, Κέντρο Εκπαίδευσης για την Πρόληψη της Χρήσης Ναρκωτικών και την Προαγωγή της Υγείας, 1996
 - 2) [Αρτινοπούλου](#), Β., (2010). **Η ΣΧΟΛΙΚΗ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ. Εκπαιδύοντας τους μαθητές στη διαχείριση της βίας και του εκφοβισμού**. Αθήνα: Νομική βιβλιοθήκη,.
-

- 3) [Κωνσταντίνου, Κ.,Ψάλτη, Α., Προτάσεις εκπαιδευτικών σε ελληνικά σχολεία & διεθνή προγράμματα παρέμβασης](http://www.pyxida.org.gr/news_det.asp?mid=5&news_cat_id=4&offset=10&news_id=253) (www) http://www.pyxida.org.gr/news_det.asp?mid=5&news_cat_id=4&offset=10&news_id=253 (Τελευταία Προσπέλαση: 16-6- 2011).
- 4) Γιαννάτου, Α. **Η λειτουργία ομάδας «Ομότιμων Μεσολαβητών» στο 2^ο Γυμνάσιο Ασπροπύργου.** (www) <http://www.0-18.gr/downloads/Paroysiassi-Giannatou-Aspropirgos-omotimoι-mesolabites.doc> Τελευταία Προσπέλαση: 16-6- 2011.
- 5) Ρουμπέα, Γ. **ΠΡΟΛΗΨΗ ΤΗΣ ΕΝΔΟΣΧΟΛΙΚΗΣ ΒΙΑΣΜΕΣΩ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ ΜΑΘΗΤΩΝΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΤΩΝ.** (WWW) <http://www.0-18.gr/downloads/Paroysiassi-Roumpea-omotimoι-mesolabites.ppt/> (Προσπέλαση: 16-6- 2011).
- 6) Peermediation Post Primary School. (www) <http://www.peermediation.org/>
- 7) [Αρτινοπούλου, Β.,](#) (2010). **Η ΣΧΟΛΙΚΗ ΔΙΑΜΕΣΟΛΑΒΗΣΗ. Εκπαιδεύοντας τους μαθητές στη διαχείριση της βίας και του εκφοβισμού.** Αθήνα: Νομική βιβλιοθήκη

Με ποια μεθοδολογία και διαδικασίες αποφασίζεται και υλοποιείται η τελική ένταξη των επιλεγμένων μαθητών/τριών στην ομάδα διαμεσολαβητών;

Η μόνη προϋπόθεση που τέθηκε είναι να έχει παρακολουθήσει την εκπαίδευση επαρκώς .

Ζητείται η σύμφωνη γνώμη των υπεύθυνων εκπαιδευτικών;

ΝΑΙ ΟΧΙ

Ζητείται η συναίνεση των γονέων τους;

ΝΑΙ ΟΧΙ

Υπογράφεται κάποιο Συμφωνητικό υποχρεώσεων και καθηκόντων;

ΝΑΙ ΟΧΙ

Σε ποιες περιπτώσεις γίνεται διαμεσολάβηση και ποια διαδικασία ακολουθείται;

Διαμεσολάβηση γίνεται εφόσον το ζητήσουν όλοι οι εμπλεκόμενοι κάποιας σύγκρουσης. Η κάθε ομάδα εμπλεκόμενων επιλέγουν από την ομάδα των διαμεσολαβητών κάποιον/α και εφόσον εκείνος δεχτεί ξεκινά η διαδικασία. Οι διαμεσολαβήσεις αφορούν μικρής έντασης συγκρούσεις που γίνονται μεταξύ των μαθητών /τριων του σχολείου εντός ή και εκτος του σχολικού χώρου.

Ποια είναι τα εργαλεία διαμεσολάβησης που χρησιμοποιείτε στο σχολείο σας;

Συμβόλαιο διαμεσολάβησης

Συμμετέχουν με κάποιο τρόπο άλλοι εκπαιδευτικοί και ο διευθυντής του σχολείου;

Ο διευθυντής και οι καθηγητές του σχολείου ενημερώνονται εφόσον κριθεί αναγκαίο για την επιτυχία της διαμεσολάβησης και την αποφυγή περαιτέρω συγκρούσεων

Πώς επιλέγονται οι μαθητές/τριες μεσολαβητές, που παρεμβαίνουν σε κάθε περίπτωση;

Επιλέγονται από τους εμπλεκόμενους μαθητές αφού ενημερωθούν ότι οι διαμεσολαβητές/τριες δεν πρέπει να είναι στενοί τους φίλοι. (τηρώντας την αρχή της ουδετερότητας των διαμεσολαβητών/τριων.)

Πού, πώς και πότε γίνεται η προτεινομένη διαμεσολάβηση; Πως ολοκληρώνεται;

Η διαμεσολάβηση γίνεται σε συγκεκριμένη αίθουσα στο χώρο του σχολείου. Συνήθως επιλέγεται ή κάποιο διάστημα από την τελευταία ώρα ή κάποια διαλείμματα. Ολοκληρώνεται με την υπογραφή συμβολαίου και την επανεξέταση της κατάστασης μετά από 15 μέρες.

Σε ποιες περιπτώσεις ή σε ποιο στάδιο της διαμεσολαβητικής διαδικασίας ενημερώνονται οι γονείς των εμπλεκόμενων μαθητών;

Εφόσον κρίνεται αναγκαίο για την ασφάλεια των παιδιών τους.

Κατά την τρέχουσα σχολική χρονιά (2011-2012), πόσες περιπτώσεις διαμεσολάβησης επιχειρήθηκαν στο σχολείο σας;

4

Πόσες ολοκληρώθηκαν και θεωρούνται από σας επιτυχείς;

2

Θεωρείτε ότι στο σχολείο σας υπάρχει θετική ανταπόκριση στην πρακτική της διαμεσολάβησης;

A) από μαθητές

ΝΑΙ ___ ΟΧΙ ___ Σχόλια: Θα μπορούσε να ήταν και θετικότερη αν γίνονταν παραπάνω ενημέρωση για τον θεσμό

B) από εκπαιδευτικούς

ΝΑΙ ___ ΟΧΙ ___ Σχόλια: Θα μπορούσε να ήταν και θετικότερη αν γίνονταν παραπάνω ενημέρωση για τον θεσμό

Παρακαλούμε αναφέρατε πιθανές θετικές και αρνητικές αντιδράσεις και αποτελέσματα τέτοιων παρεμβάσεων:

Θετικές αντιδράσεις

- 1) Μαθήτριά δεν ξαναενόχλησε μαθητή με πειράγματα και σχόλια
- 2) Μαθητές που είχαν πρωτοστατήσει στην διάδοση φημών και κοροϊδευτικών χειρονομιών προς κάποιον συμμαθητή τους , μετά από διαμεσολάβηση πήραν μέρος ενεργά στην καταπολέμηση αυτών από τους υπόλοιπους μαθητές/τριες του σχολείου.

Αρνητικές αντιδράσεις

- 1) Η διαδικασία έμεινε στη μέση και μια από τις εμπλεκόμενες ομάδες μαθητών έφυγαν βρίζοντας τον θεσμό της διαμεσολάβησης
- 2) Οι διαμεσολαβητές που χειρίστηκαν την παραπάνω διαδικασία ένωσαν μεγάλη απογοήτευση και θυμό. Αποφορτίστηκαν κάπως όταν συζητήσαμε τι πως και γιατί συνέβη αυτό, (μετά από κάθε διαμεσολάβηση υπήρχε συζήτηση με την υπεύθυνη εκπαιδευτικό).

Υπάρχει κάποια ήδη σχηματοποιημένη παρουσίαση της μεθοδολογίας, των εργαλείων ή των αποτελεσμάτων της διαμεσολάβησης στο σχολείο σας;

ΝΑΙ ___ ΟΧΙ ___

Αν υπάρχουν τέτοια δημοσιοποιήσιμα στοιχεία, παρακαλούμε επισυνάψτε τα σε ηλεκτρονική μορφή ή αναφέρετε ηλεκτρονικούς συνδέσμους στο διαδίκτυο όπου ήδη έχουν αναρτηθεί σχετικά στοιχεία.

Παρουσίαση (2011) με θέμα: σχολεία χωρίς βία και σχολικό εκφοβισμό (<http://gray-v.thess.sch.gr/new2011/Progs2011/Parousiasi2011.htm>)

Παρουσίαση (2012) των απόψεων των διαμεσολαβητών του ΕΠΑΛ Συκεών για το τι ένωσαν και τι έμαθαν μέσα στην ομάδα της διαμεσολάβησης. Προβλήθηκε στην μαθητική συνάντηση σχολικής διαμεσολάβησης (<http://gray-v.thess.sch.gr/>)

Έχετε κάνει κάποιες μορφής συστηματική αξιολόγηση της εφαρμογής της σχολικής διαμεσολάβησης στο σχολείο σας;

ΝΑΙ ___ ΟΧΙ ___

Αν υπάρχουν σχετικά δημοσιοποιήσιμα στοιχεία, παρακαλούμε επισυνάψτε τα.

Εκτιμάτε ότι υπήρξε μείωση στην εκδήλωση περιστατικών βίας και εκφοβισμού στο σχολείο σας από την έναρξη εφαρμογής της σχολικής διαμεσολάβησης;

ΝΑΙ ΟΧΙ

Αν ναι, παραθέστε συγκεκριμένα στοιχεία ή παραδείγματα:

Μειώθηκαν καβγάδες και περιστατικά εκφοβισμού κυρίως λόγω του γενικότερου προγράμματος για τον σχολικό εκφοβισμό του οποίου μέρος ήταν η διαμεσολάβηση και του προληπτικού έργου των διαμεσολαβητών/τριων και άλλων ευαισθητοποιημένων μαθητών/τριων.

Υπήρξε μείωση στην επιβολή ποινών στο σχολείο σας από την έναρξη της εφαρμογής της σχολικής διαμεσολάβησης;

ΝΑΙ ΟΧΙ

Αν ναι, παραθέστε συγκεκριμένα στοιχεία ή παραδείγματα:

Και οι 4 διαμεσολαβήσεις θα μπορούσαν να είχαν καταλήξει σε κάποιο είδος ποινής αν το θέμα έφτανε στον σύλλογο των καθηγητών

Ποια θεωρείτε ότι είναι τα μεγαλύτερα επιτεύγματα ή τα θετικότερα αποτελέσματα από την εφαρμογή της διαμεσολάβησης στο σχολείο σας;

Η αλλαγή στη στάση των ίδιων των διαμεσολαβητών/τριων.

Τι θεωρείτε προβληματικό ή δυσλειτουργικό στη μέχρι σήμερα εφαρμογή της μεθοδολογίας διαμεσολάβησης στο σχολείο σας;

Οι ώρες που διεξάγεται η εκπαίδευση του προγράμματος και η συνήθης έλλειψη χρόνου που υπάρχει.

Το γεγονός ότι φέτος η υπεύθυνη του προγράμματος όντας αποσπασμένη σε 3 σχολεία έρχονταν μόνο 1 φορά την εβδομάδα στο συγκεκριμένο σχολείο

Ποιας μορφής υποστήριξη θα θέλατε να υπάρξει από το Υπουργείο Παιδείας ή άλλους αρμόδιους φορείς-υπηρεσίες; (π.χ. σε επίπεδο ενημέρωσης, ευαισθητοποίησης, εκπαίδευσης, εποπτείας, αξιολόγησης κ.ά.). Παρακαλούμε περιγράψτε:

- 1) Εκπαίδευση των εκπαιδευτικών
- 2) Ενημέρωση ευαισθητοποίηση των μαθητών και εκπαίδευση των διαμεσολαβητών στην αρχή κάθε σχολικής χρονιάς εντός του σχολικού ωραρίου.

Αναφέρετε ό,τι άλλο επιθυμείτε να συμπεριληφθεί στο σχετικό αρχείο-κόμβο πληροφόρησης του Συνηγόρου του Πολίτη.

ΣΗΜΕΙΩΣΗ:

Επισημαίνουμε ότι οι παραπάνω απαντήσεις σας θα δημοσιοποιηθούν μέσω του ιστοχώρου του Συνηγόρου του Πολίτη-Συνηγόρου του Παιδιού www.0-18.gr.

Παρακαλούμε οι απαντήσεις σας να αποσταλούν στο cr@synigoros.gr ή στο φαξ 2107289639.